

Sarajevo, 12.09.2016. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.09.2016.- 09.09.2016.

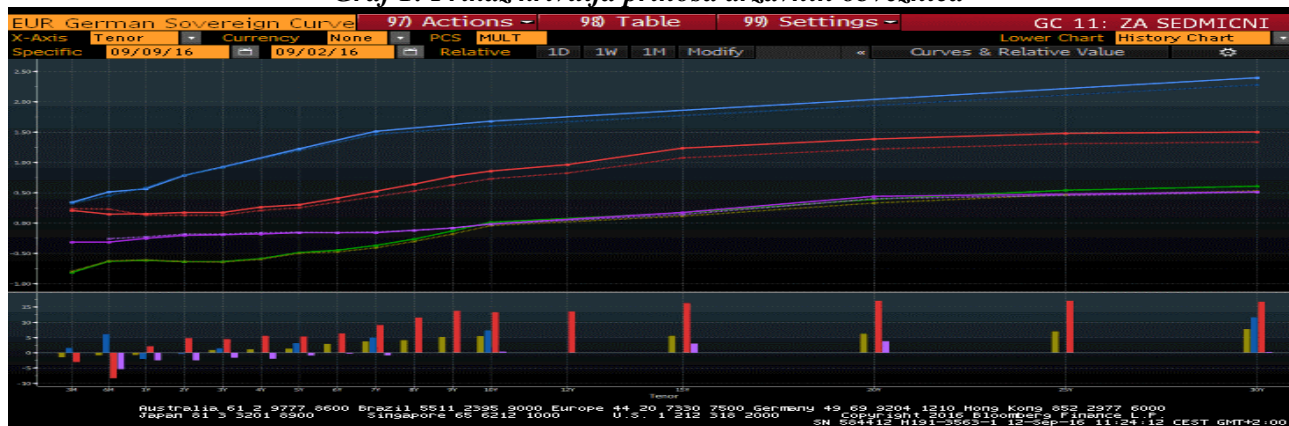
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	2.9.16	-	9.9.16		2.9.16	-	9.9.16		2.9.16	-	9.9.16		2.9.16	-	9.9.16	
2 godine	-0,63	-	-0,64	↓	0,79	-	0,78	↓	0,13	-	0,18	↑	-0,18	-	-0,20	↓
5 godina	-0,50	-	-0,49	↑	1,19	-	1,22	↑	0,25	-	0,31	↑	-0,15	-	-0,16	↓
10 godina	-0,04	-	0,01	↑	1,60	-	1,67	↑	0,73	-	0,86	↑	-0,03	-	-0,02	↑

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.9.16	-	9.9.16	
3 mjeseca	-0,802	-	-0,817	↑
6 mjeseci	-0,627	-	-0,636	↓
1 godina	-0,589	-	-0,595	↑

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.09.2016. godine (pune linije) i 02.09.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu na razini od **0,0%**, kao i kamatnu stopu po kojoj kreditira banke (**0,25%**), te stopu po kojoj prihvata depozite banaka (**-0,40%**). Također, iznos mjesečnih kupovina obveznica u okviru programa kvantitativnih olakšica ostao je nepromijenjen na razini od 80 milijardi EUR mjesečno. Predsjednik ECB-a, Draghi, još jednom je potvrdio očekivanja da će kamatne stope ostati na niskim razinama i nakon isteka roka kvantitativnih olakšica, a koji može biti produžen i nakon originalnog datuma (ožujak 2017. godine), ukoliko to bude potrebno, s tim da se na ovoj sjednici o tome nije raspravljalo i da za sada nema potrebe za uvođenjem dodatnih stimulansa.

Istodobno, objavljene su najnovije prognoze ECB-a, prema kojima se u ovoj godini očekuje rast GDP-a od 1,7% (ranije očekivano 1,6%) za 2017. i 2018. godinu rast od po 1,6% (ranije očekivano 1,7%). Za stopu inflacije u eurozoni se očekuje da će ostati niska u narednim mjesecima, a da se rast iste očekuje krajem tekuće godine, te bi mogla iznositi 0,2% (nepromijenjeno). Za 2017. godinu prognozirana stopa inflacije je 1,2% (ranije očekivano 1,3%), dok su prognoze za 2018. godinu nepromijenjene na razini od 1,6%.

Najveći pad prinosa obveznica eurozone tijekom proteklog tjedna zabilježen je na kraju trgovanja u utorak, kada su objavljeni razočaravajući podaci za uslužni sektor u SAD-u. Tom prilikom prinos njemačkih desetogodišnjih obveznica je smanjen na najnižu razinu od 29. srpnja ove godine. Ipak, nakon odluke ECB-a da ne mijenja, odnosno da ne navodi moguće nove stimulanse, prinosi su u četvrtak zabilježili rast, a ovaj trend nastavljen je i u petak, pa se prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica približio razini od 0,01%, čime je dostignuta najveća razina od 23.06.2016. godine.

Ministar financija Njemačke, Schaeuble, izjavio je da niske kamatne stope predstavljaju „veliku i opravdanu zabrinutost“, te da će širom Europe biti potrebno provesti dodatne strukturne reforme. On je dodao i da je likvidnost na globalnoj razini, koja je uzrokovana monetarnom politikom, „zabrinjavajuće visoka“.

Njemačka i Irska su po rekordno niskim prinosima od -0,11% i 0,33%, respektivno emitirale desetogodišnje obveznice. Austrija je, također, po rekordno niskom prinosu od -0,32% emitirala sedmogodišnje obveznice, dok su desetogodišnje obveznice emitirane po prinosu od 0,114%, što je više od rekordno niskog prinosa (0,073%) ostvarenog na prethodnoj aukciji. Nizozemska je emitirala tromjesečne (-0,636%), te po rekordno niskom prinosu šestomjesečne (-0,64%) trezorske zapise. Francuska je emitirala tromjesečne (-0,58%), šestomjesečne (-0,59%) i jednogodišnje (-0,587%) trezorske zapise. ESM je emitirao šestomjesečne trezorske zapise (-0,58%).

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ	KOLOVOZ	53,3	52,9	53,2
2.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	RUJAN	5,0	5,6	4,2
3.	GDP – EZ (tromjesečno)	II tromjesečje	0,3%	0,3%	0,5%
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	SRPANJ	1,8%	2,9%	1,6%
5.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	SRPANJ	0,2%	-1,2%	0,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	SRPANJ	1,0%	-0,1%	-1,1%
7.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	SRPANJ	0,4%	0,3%	0,8%
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	SRPANJ	-0,2%	-0,7%	-3,0%
9.	Radnointenzivna proizvodnja – Nizozemska (G/G)	SRPANJ	-	2,5%	1,6%
10.	Radnointenzivna proizvodnja – Francuska (G/G)	SRPANJ	1,8%	0,4%	-1,2%
11.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	SRPANJ	-3,60	-4,51	-3,45
12.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	SRPANJ	23,7	19,5	24,7
13.	GDP – Finska (tromjesečno)	II tromjesečje	-	0,0%	0,3%
14.	Stopa inflacije – Nizozemska	KOLOVOZ	-0,2%	0,1%	-0,6%

SAD

Financijsko tržište u SAD-u u ponedjeljak je bilo zatvoreno zbog praznika. Na tjednoj razini prinosi dvogodišnjih američkih obveznica su smanjeni za jedan bazni bod, dok su prinosi petogodišnjih i desetogodišnjih američkih obveznica povećani za tri, odnosno sedam baznih bodova, respektivno. Tijekom proteklog tjedna objavljeno je FED-ov redovito izvješće o stanju u domaćem gospodarstvu, poznatije kao „Beige Book“, prema kojem je američko gospodarstvo tijekom srpnja i kolovoza bilježilo skroman ekonomski rast. Domaće tržište rada nije uspjelo da potakne rast zarada i stopu inflacije. Osam od dvanaest FED-ovih regija je navelo da su zabilježile umjeren do skroman ekonomski rast, dvije regije da je u proteklih mjesec i pol dana zabilježeno slabljenje ekonomskog rasta, dok dvije regije da nisu zabilježene promjene ekonomskog rasta.

Najznačajnija informacija, koja je objavljena tijekom proteklog tjedna, bio je podatak o neočekivanom smanjenju ISM indeksa uslužnog sektora, na najnižu razinu od 2010. godine, a zabilježeno smanjenje na mjesečnoj razini, bilo je najveće u posljednjih osam godina. Predsjednik FED-a iz Ričmonda, Lacker, je izjavio da uprkos objavljivanju razočaravajućih podataka o značajnom usporenju rasta američkog uslužnog sektora i dalje očekuje povećanje referentne kamatne stope u skorijem roku. Predsjednik FED-a iz San Franciska, Williams, izjavio je da povećanje referentne kamatne stope u SAD-u ima smisla, s obzirom na to da je domaće gospodarstvo dostiglo razinu pune zaposlenosti i da je blizu dostizanja ciljane

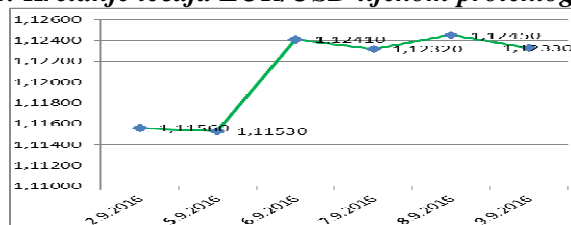
razine stope inflacije od 2%. Predsjednik FED-a iz Bostona, Rosengren, upozorio je na dvije vrste rizika sa kojima bi se mogla suočiti američko gospodarstvo: pregrijavanja domaćeg gospodarstva (ukoliko tempo povećanja referentne kamatne stope bude prespor) i recesija (ukoliko FED bude previše brzo povećavao referentnu kamatnu stopu). Predsjednik FED-a iz Mineaposlisa, Kashkari, izjavio je da monetarna politika pruža maksimalnu podršku sporom ekonomskom oporavku, ali je naveo da postoje tri fundamentalna rizika koji uzorkuju slab ekonomski oporavak i to su: demografski izazovi, psihološki strah stanovništva od krize i nedostatak tehnoloških inovacija. Prema njegovim riječima, Vlada SAD-a bi rebala da izvrši reformu fiskalne i regulatorne politike, što su čimbenici koji bi mogli da doprinesu jačanju ekonomskog rasta.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	FED-ov indeks uvjeta na tržištu rada KOLOVOZ	0,0	-0,7%	1,3
2.	ISM indeks uslužnog sektora KOLOVOZ	54,9	51,4	55,5
3.	Obujam potrošačkih kredita (milijardi USD) RUJAN	16,00	17,71	14,53
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 3. RUJNA	265.000	259.000	263.000

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/USD povećan sa razine od 1,1156 na razinu od 1,1233.

Graf 2: Kretanje tečaja EUR/USD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Analitičari rejting agencije Fitch su upozorili da bi izoliranje Velike Britanije od EU moglo pogoršati deficit na tekućem računu ove države i utjecati na to da se deficit proširi na rekordno visoke razine. Zvaničnik Fitcha, James McCormack, istakao je da ukoliko bi Velika Britanija uspjela da pregovara o poželjnim odnosima sa EU, u smislu pristupa tržištu, tada ne bi trebalo biti negativnih učinaka po tekući račun ove zemlje, naročito ukoliko London uspije da zadrži status globalnog financijskog središta.

Iz Morgan Stanleya je priopćeno da se očekuje da će ekonomija Velike Britanije dokazati svoju snagu, koja će biti jača od očekivanja ekonomista. Prema posljednjim prognozama, iz Morgan Stanleya očekuju da će ekonomija Velike Britanije bilježiti rast za 1,9% u ovoj godini, dok su ranije očekivali rast od 1,2%. Iz Goldman Sachsa, također, očekuju da će ekonomski rast biti snažniji, te tako za ovu godinu očekuju rast od 0,9%, dok su ranije očekivali rast od 0,2%.

Prilikom obraćanja u Parlamentu, guverner BoE, Carney, izjavio je da je poboljšanje povjerenja među potrošačima i kompanijama rezultat toga što je BoE poduzela pravodobne, sveobuhvatne i koncentrirane aktivnosti, te su takve akcije imale utjecaja. Carney je, također, upozorio da se ekonomija Velike Britanije i dalje suočava sa značajnim usporenjem kao posljedicom Brexita, te dodao da je MPC BoE spreman da snizi referentnu kamatnu stopu u budućnosti, ukoliko to bude potrebno.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (promjena, u mil USD) KOLOVOZ	-	463	219
2.	PMI uslužni sektor KOLOVOZ	50,0	52,9	47,4
3.	PMI kompozitni indeks KOLOVOZ	50,8	53,6	47,6
4.	Halifax cijene kuća (M/M) KOLOVOZ	-0,1%	-0,2%	-1,1%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) SRPANJ	1,9%	2,1%	1,4%
6.	Radnointenzivni sektor (G/G) SRPANJ	1,7%	0,8%	0,6%
7.	NIESR procjena GDP-ija KOLOVOZ	-	0,3%	0,4%

8.	Deficit trgovinske bilance (u mlrd GBP)	SRPANJ	4,2	4,5	5,6
9.	Građevinski sektor (G/G)	SRPANJ	-3,4%	-1,5%	-0,7%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EUR/GBP je zabilježio rast sa razine od 0,83931 na razinu od 0,84668, dok je tečaj GBP/USD smanjen sa razine od 1,3294 na razinu od 1,3267.

JAPAN

Finalni podaci za drugo tromjesečje tekuće godine, objavljeni prošlog tjedna, pokazali su da je gospodarstvo Japana u ovom razdoblju zabilježilo neočekivani rast od 0,2% na tromjesečnoj razini, dok je u prethodnom razdoblju zabilježena ekspanzija (0,5%). Guverner BoJ, Kuroda, signalizirao je spremnost BoJ za uvođenje dodatnih monetarnih stimulansa, te naglasio da sveobuhvatna procjena trenutne politike neće odgoditi uvođenje navedenih stimulansa na sjednici krajem ovog mjeseca. Istodobno, Kuroda je istakao da se politika negativnih kamatnih stopa može odraziti na financijsko posredovanje i povjerenje javnosti u japanski bankarski sustav. U međuvremenu, ekonomski savjetnik premijera Abea, Hamada, proteklog tjedna je izjavio da BoJ treba sačekati odluku FED-a o kamatnim stopama prije nego što djeluje, jer bi odluka FED-a o povećanju kamatnih stopa imala više utjecaja na deprecijaciju JPY nego ono što će BoJ učiniti.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

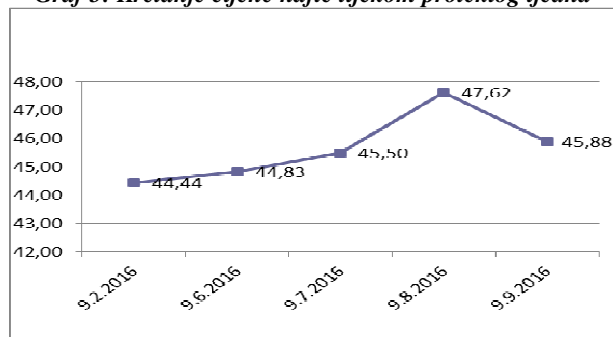
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) F II TROMJESEČJE	0,0%	0,2%	0,5 %
2.	Zvanične rezerve (u mlrd USD) KOLOVOZ	-	1.256,1	1.264,8
3.	Tekući račun (u mlrd JPY) SRPANJ	2.073,3	1.938,2	974,4
4.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) SRPANJ	571,2	613,9	763,6
5.	Monetarni agregat M2 (G/G) KOLOVOZ	3,3%	3,3%	3,4%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G) KOLOVOZ	2,9%	2,8%	2,9%
7.	Vodeći indeks P SRPANJ	98,6	100,0	100,7
8.	Koincidirajući indeks P SRPANJ	111,6	112,8	112,1
9.	PMI indeks uslužnog sektora KOLOVOZ	-	49,6	50,4
10.	PMI kompozitni indeks KOLOVOZ	-	49,8	50,1
11.	Indeks ukupnih zarada (G/G) SRPANJ	0,4%	1,4%	1,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/JPY zabilježio smanjenje sa razine od 115,96 na razinu od 115,35. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USD/JPY smanjen sa razine od 103,92 na razinu od 102,69.

NAFTA I ZLATO

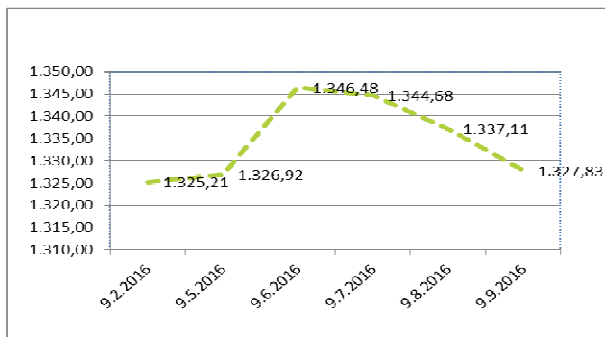
Njujorška burza nafte bila je zatvorena u ponedjeljak zbog praznika. Na otvaranju ove burze u utorak cijena nafte je iznosila 44,44 USD (39,84 EUR) po barelu. Početkom proteklog tjedna objavljeno je da su predstavnici Rusije i Saudijske Arabije postigli dogovor o sprovođenju zajedničke akcije sa ciljem stabilizacije cijene nafte. Ipak, objavljivanje ove informacije nije imalo značajan utjecaj na kretanje cijene nafte, s obzirom na to da nisu priopćeni detalji ovog sporazuma, kao i da su predstavnici Saudijske Arabije naveli da za sada nema potrebe za zamrzavanjem obujma proizvodnje ovog energenta. Cijena nafte je tijekom trgovanja u četvrtak zabilježila značajan rast na najvišu razinu u posljednja dva tjedna, nakon što je priopćeno da su američke zalihe ovog energenta smanjene tijekom prethodnog tjedna za 14,5 milijuna barela na tjednoj razini. Ovo je najveće tjedno smanjenje američkih zaliha sirove nafte od siječnja 1999. godine. Investitori su tijekom trgovanja u petak odlučili da prodaju zalihe nafte sa ciljem realiziranja profita, što je tijekom trgovanja tog dana utjecalo na smanjenje cijene nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 45,88 USD (40,84 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.325,21 USD (1.187,89 EUR). Tijekom trgovanja u ponedjeljak cijena zlata nije bilježila značajne promjene s obzirom na to da je financijsko tržište u SAD-u bilo zatvoreno zbog praznika. Međutim, objavljivanje razočaravajućih podataka o značajnom usporenju rasta američkog uslužnog sektora na najnižu razinu u posljednjih šest godina je tijekom trgovanja u utorak utjecalo na značajno povećanje cijene ovog plemenitog metala za 19,56 USD u odnosu na prethodni dan. Međutim, do kraja tjedna cijena ovog plemenitog metala je bilježila pad pod utjecajem izjave predsjednika ECB-a, Draghija, da se na sjednici UV ECB-a, održanoj tijekom proteklog tjedna nije raspravljalo o uvođenju dodatnih stimulansa i da za tim sada nema potrebe. Doprinos smanjenju tražnje za zlatom dale su i špekulacije da bi FED, ipak, uskoro mogao povećati referentnu kamatnu stopu, kao i rast tražnje za rizičnijom financijskom aktivom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.327,83 USD (1.182,08 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.